

ЗАКОНЪТЪ:

В България за год. 14 лв.

Външност за год. 28 лв.

Единъ бр. 19 ст.

ВЪСТНИКЪ ДОБРУДЖА

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ НАР.

Наложена поведълнитъ, срѣда и петък

ОБЯВЛЕНИЯ:

На III стр. 30 ст. на кв. см.
На IV стр. 20 ст. * * *

Адресъ:

в „Добруджа“ — Бабадагъ.

Ръкоп. не се връщ. назадъ

Градската библиотека

Варна

Прѣдъ глѣда. — Турскиятъ печатъ за Добруджа. — Истината. — Телеграфическа благодарностъ до Д-ръ Ф. науманъ и фонъ Рихтовенъ. — Прѣгледъ на пресата. — Моралъ въ политиката. — Изъ Ромъния. — Изъ Чужбина. — Оставката на фонъ Кюлманъ. — Хроника.

Антбо.

ПРЕДЪ ГЛАДА.

Реколтата въ северна Добруджа тази година е съвършено компрометирана. Продължителната суша унищожи почти всичките есенни и пролетни посевы. Жътвата, която е вече започнала, не ще върне на добруджанския земеделецъ нито частъ отъ съмето, хвърлено въ земята. На много места тя се състои въ скубане на изсухнали отбѣли отъ празни късове. Сърцъ и коса ги не лови.

Навсякъде по села и градове е легнала тежка грижа за утрешния денъ. Гладъ, какъвто отдавна въ Добруджа не се помни, застрашава цялата страна. И въ най-пътущите земеделски села населението вече гладува. Въ градовете бѣдствето е още по-голямо. Гладътъ нахлува вече въ всички домове отъ най-богатия до най-бѣдия.

Почти всички запаси, останали отъ слабата миналогодишна реколта, сѫ изети и изнесени. Произведенията отъ новата реколта няма да ги заместятъ. Високо отъ никъде няма. При все туй изземванията и износътъ продължаватъ усилено. Няколко съобщения, получени отъ селата въ вюстенджанския окръгъ, гласятъ че тамъ било наредено да се изведе 3/4 отъ новата реколта и само 1/4 да се остави за населението. Това значи да се осъди на нечувана мизерия и смъртъ едно 200-хилядно население и да се оставятъ незащитени прѣзъ идната земеделска година добруджанските полета.

Многовластието наложено на северна Добруджа, прѣчи да се приложатъ бързо и ефикасно въ цялата областъ общи мѣрки, съ които може да се ограничи и отстрани бѣдствето. Добруджа е разделена на два зони — българска и германска, въ които се прилагатъ различни похвати и системи на управление. Отъ едната не могатъ да се прѣнасятъ храни въ другата и обратно. Всяка властъ действа по своему — споредъ интереса, който застича и защитава. Няма единство въ действията на различните власти. Няма и единъ общъ планъ и обща грижа да се осигури прѣхраната на гладуващото население.

Многовластието въ тия теж-

ки дни носи за него страдания и горчиви изпития.

Българското военно-административно управление въ Тулчанския окръгъ (оперативната зона), наистина, прави похвални усилия, за да помогне отъ каквото и какъто може. Взети сѫ мѣрки да се организира прѣхраната на кооперативни начала чрезъ фондове, събрани отъ самото население, да се създадатъ и уредятъ продоволствени комитети, да се внесатъ храни отъ България и чужбина. Но всички тия хубави мѣрки, едновременно очакваните резултати, ако добруджанските продоволствени комитети не бѣдатъ подкрепени отъ българската държава и ако българските държавни кредитни учреждения не имъ отпуснатъ нужните заеми за покупка на необходимите храни. Ще се отгласятъ ли, обаче, тѣзи учреждения да оторятъ послѣдното при сегашното неопределено политическо положение на Северна Добруджа? Тя вече има единъ горчивъ опитъ отъ войната прѣзъ 1912—1913 г.

Отъ друга страна германското етапно управление, което отъ началото на окупацията погрижата за реда и спокойствието въ областта, се въздържа да предприеме каквото и да е, за да осигури прѣхраната на добруджанското население, понеже се смята за временно. А етапното управление има всичката възможностъ да стори това. То може да достави храни отъ Ромъния, Бесарабия и Русия. Това е неговъ повелителенъ дългъ, ако то действително има присърдце интереса и нуждата на добруджанското население.

Германското етапно управление изведе и изнесе отъ своята зона почти всички зърнени храни отъ реколтите на 1916 и 1917 год.

Добруджанското население му даде своите храни, взлѣзата отъ овцетъ си, мѣдните си сѣкове, риното, добитъка си, камбанитъ отъ черквите си, ореховитъ дървета отъ лозята и градинитъ — даде му всичко, което произвежда отъ своя трудъ и отъ което можеше да помогне на окупантата армия. Сега, когато това население е застрашено да

измре отъ гладъ, непростоимо прѣстѣпление ще бѣде, ако етапното управление не му помогне бързо и навреме.

Многовластието въ Добруджа не може да оправдае бездействието на никоя властъ прѣзъ тежките дни, които прѣживява тая страна. Съ общо съгласие и общи усилия цялата властъ въ Добруджа трябва да осигури прѣхраната на населението частъ по-скоро. Необходимо е пълно единство въ действията имъ. Изземванията, които посягатъ и върху послѣдния залък на населението, трябва да бѣдатъ сирѣщи. Всякакви износи на храни отъ Добруджа трябва да бѣдатъ строго забранени. Безбожната спекулация съ предметитъ отъ изрѣзъ необходимостъ трябва да бѣде унищожена. Необходимо е единъ общъ централецъ продоволственъ комитетъ или една дирекция за прѣхраната за цяла северна Добруджа. Всички зърнени храни отъ тазигодинашната реколта въ етапната и оперативната зони трябва да бѣдатъ събрани подъ ръководството на централния комитетъ и равномерно разпределени за нуждитъ на населението и на добруджанската войска. Двама власти трябва да напразватъ всичко възможно, за да турятъ на разположение на общия комитетъ всички необходими оръдия за доставка на храни отъ чужбина.

Всяко по-нататъшно отлагане да се разрѣши тежката задача за прѣхраната въ Добруджа може да донесе само пакости за реда и спокойствието въ областта. Да не се забравя ни за мигъ, че гладътъ е най-големиятъ съветникъ за народните маси. Тактиката на страусовата птица, прилагана спрямо него, не ще отстрани опасността, а ще ги увеличи и предизвика по-скоро.

„Гладъ градъ събаря“, казва народната пословица.

Картина Св. Нирилъ и Методий Народоспомагателния фондъ „Добруджа“ е пустиналъ въ продажба художествена репродукция отъ картината Св. Нирилъ и Методий, изработена съ бон (драйфарибендрукъ) по оригинала, рисувана отъ художника г. Ив. Енчевъ. Видю Отпечатана е върху картонъ голѣмъ форматъ 85—70 см. Доставка се отъ фондъ „Добруджа“ ул. Гурко № 17, София и при всички бокфойски книжари. Цѣна 7 лева. За добруджа при книжарница „Добруджа“ — Бабадагъ.

Полетоните на бойните фронтове.

Еюлетинъ отъ щаба на дѣйс. армия за 10 юни 1918 г.

Манедонски фронтъ. На няколко мѣста по фронта, особено въ битолско, въ завой на Черна и отъ дѣвѣ страни на Вардара, сгнетата дѣйностъ отъ наша и неприятелска страна бѣше вѣрвѣнно доста силна. При Алчакъ Махле и Мачуково нашитъ прѣдни части разпрѣснаха съ огънь неприятелски разузнавателни отдели. Въ долината на Вардара оживена неприятелска аеропланна дѣйностъ.

Съюзнически свѣдѣния.

Берлинъ. По бойнитъ театри нищо ново.

Виена. По аеропланна дѣйностъ фронтъ, прѣдъ силния напоръ на неприятеля, нѣе отстъпихме задъ линията Вератъ-Фюери. Наши охраняващи войсковы части отбиха една италианска атака въ долината на Брента.

ИСТИНАТА.

Като разглежда доводитъ на българския печатъ по спора около Добруджа „Танинъ“, казва: „Истината е следната: ний щѣхме да бѣдемъ поставени въ много трудно положение, ако България ни нападнаше, когато отбразявахме проливитъ. По съ тази постѣпка тя не би ли нападнала на себе си? Ако Цариградъ паднеше въ руски рѣцъ, не би ли ставала България, да не и разширена до линията Мидия. Енось руска провинция? Знаемъ че българитъ говорятъ за отбраната на проливитъ, тѣй като искатъ да подхвѣрнатъ претенциитъ си въ Добруджа. Признаваме че въ Добруджа ний защитавахме не България, а Турция. Но България не прѣдъ ни каква крѣвъ, когато ний защитавахме и не и проливитъ, а въ Добруджа се излѣха, както зная и Кюлманъ рѣки отъ турска крѣвъ. Основата на турско-българското приятелство е следното, както Турция защитаваше проливитъ и България, тѣй и България защитаваше и Турция. Но продължава „Танинъ“, прѣстѣпление ли ще бѣде, ако България ни даде нѣщо срѣщу проливитъ рѣки отъ наша крѣвъ въ Добруджа.“

Още трѣ въпроса трѣбаше да постави „Танинъ“, за да възтѣжествува истината напълно. Тѣ сѫ: 1. Имаше ли България договоръ съ съюзницитъ си за прѣсента на участващитъ срѣщу Ромъния войски? 2. Кои отъ дѣвѣ страни не изпълни този договоръ? и 3. Кой и срѣщу каква цѣна покани турцитъ въ Добруджа?

Следъ като се отговори на тѣхъ въпроси, смѣткитъ ще сѫ съвсемъ ясни; а чисти смѣтки — добри приятели. Тогава може да се попита и за кондоминиума какъвъ смисълъ има въ Добруджа.

ТУРСКИЯТЪ ПЕЧАТЪ ЗА ДОБРУДЖА.

Ръчката на държавния секретарь на външните дѣла разплатъ застояла за известно време добруджански въпросъ. Живиятъ коментарии, които тази ръка предизвика особено сръбъ турскиятъ печатъ, макаръ и да не носятъ нищо ново, което би могло да подпомогне една ориентировка въ това, което става за сѣтка на Добруджа, заслужаватъ отбѣляване. Това става необходимо, като се вземе предъ видъ спора, който преди няколко дена се полви между софийския в. „Камбана“ и германския официаленъ „Nordd. Allg. Zeitung“. Въ този споръ „Камбана“ посочи на пристрастното становище, което фонъ Кюлманъ заема, като признава претенциите на турците надъ Марица. Въ отговоръ на тоя упрекъ направенъ отъ „Камбана“, „Nordd. Allg. Zeitung“ заяви, че единъ братъ прѣгледъ на извѣстията на държавния секретарь е достатъченъ, за да се види, че твърденията на „Камбана“ не сѫ оправдани отъ фактите. При това опровержение за моментъ оставаше впечатлението, че наистина държавния секретарь на външните дѣла е проявилъ пълно безпристрастие въ спора между Турция и България. Турскиятъ печатъ, обаче, дойде да врѣме да прѣмахне това впечатление и да подчертае още веднѣжъ правотата на писаното отъ „Камбана“.

„Танинъ“ казва че най-удобната компенсация, която сѫ могли да предложатъ сръбу признатия имъ дѣлъ въ сѣверна Добруджа, била да бъде освободенъ Едирне отъ трудното положение, въ което се намира днесъ. И авторътъ на статията счита, като фонъ Кюлманъ, че общото управление на сѣверна Добруджа било и много неудобно и много неестествено. Но настоява въпросътъ да бъде проученъ по-хладнокрѣвно отъ българска страна.

„Икдакъ“ съвсѣмъ ясно подчертава, че „германското правителство недвусмислено признава правата на Турция“. Освѣтъ това, споредъ този вѣстникъ, ръчката на фонъ Кюлманъ имала характеръ на наставления спроти българитъ, и му благодарятъ, за дѣто съобщилъ на цѣлия свѣтъ загражданитъ жертви, които турцитъ дали по добруджанскитъ полета.

„Тасфиръ Ефенди“ настоява, че

фонъ Кюлманъ признава какво ректификацията на западнитъ турски граници е необходимо. Щомъ стане въпросъ за отстъпването на сѣверна Добруджа, изпълнението на тази ректификация се явявала като необходимостъ.

„Вакътъ“ пише, че извѣстията на фонъ Кюлманъ пълно подкрепятъ турското гледище. Тѣхнитъ права били запазени предъ съюзницитъ имъ, защото Добруджа се сѣтала за залогъ, който е даденъ на турцитъ сръбу въпроса за Марица.

А „Сабахъ“, като коментира извѣстията на фонъ Кюлманъ, казва: „заявявайки открито, че пролѣтата кръвъ въ полетата на Добруджа обезпечаватъ на турцитъ едно право, което трѣбва да се търси въ въпроса за Марица, фонъ Кюлманъ става пълненъ изразителъ на германската политика“.

Съ тѣзи си коментарии турскиятъ печатъ ликвидира спора между „Камбана“ и „Nordd. Allg. Zeitung“ въ полза на първата. Турцитъ най-добри догатъ да кажатъ дали и въ фонъ Кюлманъ вложили кѣтъ тѣхъ или не. Но при все това, въпросътъ за Добруджа, така своето незабавно разрѣшение. Самитъ турци признаватъ неестествеността на това положение, въ което е поставена та. Добруджанскитъ трѣтъ не е забитъ въ турската пета, както твърди „Икдакъ“, а въ българската. Мѣдростта на съзнатата политика не трѣбва да се сѣстои въ замѣгляването на еднакъ асенъ въпросъ, а въ неговото ликвидиране. Това ще настѣпи само, когато стане ясно, отъ дѣ произхождатъ правата на турцитъ, които германската политика била запазила, както отбѣлява „Вакътъ“. Отъ дѣ „Вакътъ“ счита, че въпроса е разрѣшенъ? Само въз основа извѣстията на фонъ Кюлманъ ли, или въ въз основа други факти, които не се казватъ, а се оставятъ да се подразбиратъ?

Слѣдъ като турскиятъ печатъ ни затегна, длъженъ е да отиде по-нататѣкъ и да ни освѣтли върху основанията на спора. Така само ще се освободи и „Танинъ“ отъ съжаленията си, че между България и Турция се постави Добруджанскитъ въпросъ, за да бъде виѣсто факторъ за съюзъ, такъвъ за конфликтъ.

D.

Телеграфическа благодарностъ до Д-ръ Фр. Науманъ и Ф. Рихтхофенъ.

Прѣдседателятъ на добруджанската организация въ България е направилъ слѣднитъ телеграми:

До Д-ръ Фридрихъ Науманъ, членъ отъ Райхстага—Берлинъ.

„Вашата послѣдна забѣлжителна статия ни изпълва съ възторгъ и благодарностъ. Добруджанци се считатъ щастливи, че тѣхнитъ справедливи и законни стрѣмежи намиратъ одобрението на единъ обективенъ и компетентенъ политикъ като Васъ. За тѣхната справедлива защита добруджанци Ви изпращатъ своята дълбока благодарностъ“.

До Фрайхеръ фонъ Рихтхофенъ, членъ отъ Райхстага—Берлинъ.

„Добруджанци благодарятъ Вамъ и въ Ваше лице на всички достойни прѣдставители на благородния и великъ германски народъ, които въ заседанията на Райхстага изказваха своето съчувствие къмъ законнитъ имъ стрѣмежи. Тѣхното безусловно и незабавно изпълнение ще затвърди освѣтени чръвъ кръвъ и за общо благоденствие на съюзнитъ народи съюзъ и ще изпълни сърцата на всички българи и добруджанци съ безгранична признателностъ“.

ПРѢГЛЕДЪ НА ПРЕСАТА.

„Моменту“ Ромъния трѣбваше безусловно да се опредѣли отъ централнитъ сили, за да си отмъсти на Русия за измѣната и прѣвъ 1878 год. и за да отсрочи опасността да остане насална на Русия, което неминуемо щѣше да настѣпи въ случай, че тя завладѣеше Цариградъ. Една побѣда спечелена отъ руско-ромънскитъ войски щѣше да бъде по-голямо нещастие, отколкото тѣхното поражение. Русия и Англия щѣха да продължаватъ да поддискатъ свѣта. Тѣхната жажда пороци днешната война. Една отъ тѣхъ—Русия експанзивната политика на която непосредствено заплашваше Ромъния, сега е вече разстроена и не прѣдставлява никаква опасностъ. Остана само Англия. Ако би се удало на Англия да запази своето господство надъ моретата и да оторани Германия отъ свѣтовната търговия, Ромъния ще продължава да страда, защото германската измѣнна енергия и измѣненъ капиталъ ще си пробиятъ пътъ къмъ изтокъ и стопанствения натискъ надъ Ромъния ще бъде чувствителенъ. Поради това необходимо е да се унищожи английското господство надъ свѣта. Само тогава европейскитъ народи ще могатъ

да се радватъ на своята свобода. Тогава ще можемъ да кажемъ: историкътъ направи крачка напредъ и тѣй трѣбваше да бъде. Който отъ смятѣ на антантата се надѣва още на поражението надъ Германия и очаква побѣдата на Англия, трѣбва да разчитатъ на възкресението на Московския империализъмъ и окончателното угаждане на Ромъния. Едно поражение на Германия на западниятъ фронтъ ще принуди послѣдната да изтегли своитъ войски изъ Украйна и Русия. Резултатътъ ще бъде консолидирането на елементитъ на стария империализъмъ; които нѣма да забравятъ че Германия разполага Русия, и господството на московцитъ ще се възстанови отново. Тогава ще удари послѣдния частъ на Бесарабия и Ромъния. Поради това, Ромъния трѣбва да се отрѣмъ да спечели отново доврѣнето на Германия, която ще задържи течението на карпатскитъ проходи и ще спаси Ромъния отъ удаване.

Из. Станчевъ.

Моралъ въ политиката.

Ядрото на четворния съюзъ съставляватъ Германия и Австро-Унгария. Съюзътъ между тѣхъ е безспорно съ политико-економическа подплата и е засилитъ отчасти съ расови и вѣрски връзки.

Кѣтъ това ядро послѣдователно се присъединяватъ Турция и България. Така групировка изпъкна не толкова въз основа на идентични материални интереси, колкото на перспективитъ, чръвъ тоя съюзъ всевъзможно да постигне своитъ цѣли. На нѣкои случаи съюза е продиктуванъ отъ чисто материални интереси.

България не бѣше принудена да влѣзе въ война, защото не само че никога не я заплашаваше, но напротивъ отъ двѣтъ групировки и се прѣдлагаша за нейната намѣса компенсация единъ отъ други по приемливи.

За щастие, благодарение на твърдата вѣра въ всѣка съюзница, че само чръвъ съюза ще постигне цѣлитъ си, послѣдния, три години вече, устоява съ немощни усилия въ гигантската борба и прѣдставлява една внушителна сила, която държи въ респектъ една ли не цѣлъ свѣтъ. Такъвъ трѣбва да си остане той до край.

Това се съзна още отъ начало и за туй се направиха опити да се зарзпи съюза чръвъ сближаване на самитъ народи като се вложи въ взаимнитъ отношения извѣстенъ моралъ, който да циментира чисто материалната му основа. Това се налагаше защото съюза не бѣше много популяренъ, не изглеждаше тѣй естественъ всрѣдъ всички слоеве на съюзнитъ държави. Именно противъ тази неестественостъ трѣбваше да се дири длѣкъ. И такъвъ се намѣри. Народъ съ освѣтленията, които се даваха чръвъ печата,

Побѣдоносниятъ походъ прѣвъ Ромъния

Отъ майоръ Алфредъ Ф. Олбергъ.

II.

Ромънското нападение на Седмиградско.

Сръбу България Дунава осигуряваше достатъчно; тамъ, слѣдователно, Ромъния можеше да се задоволи съ отбрана на границата съ своитъ резервни части. Русия проектираше въ Добруджа една голяма операция; туй Ромъния постави на кракъ само една армия отъ около 6 дивизии; всичко останало трѣбваше да извърши голѣмимъ братъ съ своята могъществена, но не пристигнала още помощна армия отъ 500000 човѣка, защото пробивътъ къмъ Цариградъ бѣ една чисто руска военна цѣлъ за осигуряването на която, по начало взето, ромънцитъ най-малко сѫ мислили. Тѣхнитъ главни сили плѣвъ ромънското военно командване насочи за нахлуване въ Седмиградско. То

имаше достатъчно време. Три голѣми армии бѣха вече готови отъ нѣколко дена за походъ и тѣхнитъ прѣдни части въ послѣднитъ дни на августъ минаха а австро-унгарската граница прѣди да влѣзатъ въ положение на война.

На 26 августъ, при едно нощно нападение отъ отрана на ромънскитъ части върху юго-източния граниченъ валъ на Унгария, се развѣиха първитъ изстрѣли съ граничната охрана и още на слѣдващото утро се дойде до първото сражение въ проходитъ юго-западно и южно отъ Кронцадтъ (Брашовъ). На 28 августъ, по цѣлата граница отъ Оршова до Черновитъ, значи, отъ Дунава до Прутъ, по всички проходи на граничитъ планини, започна остра гранична прѣстрѣлка, въ която ромънцитъ бѣха съ прѣвзходящи сили. Но жалѣто и да нападяха ромънцитъ, при Оршова, при Петрошени, въ Ротентуръ, по височинитъ южно отъ Кронцадтъ и Гюргенскитъ планини, винаги се прѣскаха съ окривавени глави. Едва когато станна чувствително разширяването на замахъ на ромънскитъ обхващащи колони, които обхождаха проходитъ по

странични пѣтища, прѣднитъ погранични охраняващи части започнаха да отстъпватъ къмъ приготвени отъ по-рано позиции.

Много се чудѣха тогава, че нашитъ съюзници не уназѣха по-дълго съпротивление въ пограничитъ проходи. Това, обаче, е лесно да се разбере, ако се уяснятъ общинскитъ отношения съ помощта на картата. Седмиградско се вдава като клинъ на юго-изтокъ въ ромънската територия и по такъвъ начинъ може да бъде нападнато отъ южна и източна посока. Тази извънредно удобна за неприетеля планинска граница ромънитъ използваша въ началото на военнитъ дѣйствиа за едно обхващащо нападение. Да си припомнимъ тукъ, че ромънската граница е дълга 600 км., значи, повече отъ два пѣти по-голяма отъ германско-френската граница отъ Люксембургъ до Швейцария, послѣ, че Седмиградско е една зацѣпена и крѣтоса отъ процѣсти планинска страна, съ многобройни отрѣзани долини и клисури, които въ повечето случаи трѣбва да се схващатъ като входни порти въ унгарската равнина, тогава ще се разбере, че една-такава

граница изисква силни боеви части за да може да има една дѣйствителна охрана. Обаче, да се държатъ повече армейски корпуси на границата на еднакъ отбѣдъ, въ който Австро-Унгария се намира въ мирни отношения, въ продължение на повече отъ двѣ години тогава, когато тя се бори за животъ и смъртъ на италианската и руска граници, това не би могло да се разбере никакъ, още повече дѣй, германцитъ, за които това би значило отслабване на собственитъ си бойни линии.

И тѣй, въ проходитъ на изтокъ и югъ въ Седмиградско бѣха оставени само гранични команди; когато въ края на августъ, послѣдва коварното нападение, което за мигъ изненада, понеже бѣ прѣдвидено да послѣдва по-късно. За задържане на проходитъ можеше да стане въпросъ въ австро-унгарското военно командване само до тогава, докато се изтеглятъ припаситъ и наоселението отъ заплашената областъ. Въобще бавното отстъпване въ планината бѣ една стратегическа необходимостъ.

(Слѣдва).

почна се размина на приятелски излияния, напомняха се взаимни услуги в минали времена, разминаха се визити на групи от различни съсловия, поддържана се дори плъменни връзки между маджари, турци и българи, и всичко това за да се популяризира съюза, да закрепне не само между държавните глави и министерските кабинети, но и между народите. И века си признаем: опитите не излязоха безрезультатни. Народите се по-смило се довърна на своите ръководители, се повече се приближиха един до друг. Естествено последиствие от тия резултати бѣ да се върви по тия пъте на една взаимност и разбирателство.

Съ съжаление, обаче трѣбва да констатираме едно отклонение от тия пъте.

Тѣмо когато да постигне цѣльта, въ името на която тя даде поддръжката си на трѣти свои съюзници, когато освободи заробените български области и обедини българското плѣме, когато очакваше от съюзниците дипломати да затвърдят успѣхите на българската армия, прѣпрѣватъ й се изкуствени прѣпятствия, създаватъ и се спънки, а наредъ съ тѣхъ изникатъ между нея и съюзниците и по малки спорове и нежелателни инциденти.

Писа се твърдѣ много и за Добруджа, и за договора съ Турция съ 1915 г. и за малко странности за насъ отношения на съюзниците къмъ Ромѣния слѣдъ мира; писа се и за германската етапна зона въ тѣла на българската армия и за отношенията на германските власти къмъ българското и ромѣнското население въ тая зона, въобщо писа се за всички дри и дребни въпроси, които създадоха известни тървания между насъ и съюзниците. По всички тия въпроси България е оцетена или се цѣли да оцети въпрѣки тѣй добри аргументирани и права, и защитата, която тя намѣри дори и въ нѣкои съюзнически кръгове. Нашите съюзници се убѣдиха, че по най-важните за сега въпроси — Добруджанския и Маришкия, България не може да направи повече отъ направените вече отстъпки. Защо тогава продължава тая настойчивостъ? Нима въ тия съюзи само на България бѣ сѣдено да прави отстъпки? Не стигатъ ли тия, които тя вече направи? Малко ли е това, че тя даде на съюзниците толкова свои храни, че остави въ лишения себе си? Малка ли е отстъпката съ устано ването на етапната зона, което не само че съсипа населението и убива духа му, но се отрази злѣ и на армията, която и освободи и имаше право да я използва? Не е ли отстъпчивостъ отъ страна на България, че до сега по всички рѣшения отъ общъ характеръ тя не е протестираа противъ налаганото ѝ мѣние, а отъ богатите придобивки тя е трѣбвала да се задоволява съ троките, въпрѣки обявените ѝ равноправие и взаимност? Нат-послѣ не е ли отстъпчивостъ, че тя не прѣдяви никакви компенсации за участието ѝ въ похода отъ гдѣ Дунавъ, за завладените територии по другите фронтове или пъкъ за неизмѣримите економически придобивки постигнати съ общи усилия?

Не даде ли България съ тая отстъпчивостъ, която ѝ струва граждански жертви и срдѣства, както и съ защитането аспирациите на не нитѣ съюзници, прѣдостатъчни доказателства за нейното искрено желание да храни съюза?

А какво направила и какво правятъ нашите съюзници за закрепване въ България убѣдението че въ съюза има пълна взаимност и равноправие? Отъ година насамъ не се ли отклоняватъ тѣ отъ пътя, който сами отначало начертахъ?

Българската довърчивостъ и неопитностъ се използва злѣ отъ не нитѣ съюзници. На българската отстъпчивостъ се отпиха съ опитъ за използване, на българското уважение се отворѣ съ дразнене националното чувство. Дали нашите съюзници не чувстватъ натежнатостта, която създаватъ съ своето поведение? Ние съ собствената си довърчивостъ допускаме това, защото по ни се върва, че съюзниците мислятъ, че съ постигнали вече цѣлитъ си, че България не имѣ

е вече нужна и слѣдователно излияне става по нататѣкъ тѣй нужния въ началото моралъ въ взаимните ни отношения. Въпротивъ, смѣетъ да върваме, че съюзниците добри съ опѣли и цѣлятъ нашите заслуги къмъ тѣхъ прѣвъ тая война и че тѣ още иматъ нужда да тачатъ нашата привързаностъ.

Борбитъ въ Русия.

Контрреволюционерите въ Москва побѣдени.

Москва. Досегашните боеве въ Москва между контр-революционерите и болшевиките сѣ било въ полза на послѣдните. Обявена е частична мобилизация на московските работници.

Лондонъ. Една руска радиограма съобщава, че контр-революционното движение на лѣвита социал-революционери въ Москва е вече потушено. Арестувани сѣ нѣколко отоманѣ души.

Москва. Въстанието на лѣвита социал-революционери е било потушено съ помощта на московския гарнизонъ, безъ особени затруднения. Редътъ на града е наново възстановенъ. Въ единъ манифестъ къмъ народа, правителството нарича лѣвите социал-революционери агенти на руската буржуазия и на англо-френския империализмъ.

Науеръ. Едно известие отъ Москва гласи, че града е обявенъ въ общадо положение. Социалистите революционери, чийто квартири сѣ обстрѣлвани съ артилерия, пратили въ подѣя парламентъ. Болшевиките поискали безусловнѣ прѣдаване на лѣвите социалисти-революционери. Изглежда, че болшевиките пакъ ставатъ господари на положението въ Москва. Телефонната и телеграфна станции, които прѣвъ нощта била завзета отъ лѣвите социалисти, нѣколко часа по-късно паднали отъ ново въ рѣцѣтъ на болшевиките.

Чехо-словаците отблъснати.

Москва. При Сизранъ и по фронта Пенза-Сизранъ, чехо-словаците бидоха отблъснати на нѣком мѣста до 50 километра.

Китайци въ Владивостокъ.

Петроградъ. Споредъ прѣстигнали отъ Пекинъ известия интервенцията на Китай въ Сибирѣ е фактъ свършенъ. Китайското правителство рѣшило да изпрати за сега въ Сибиръ 20,000 души. Една частъ отъ тая пратка е на пътъ вече за Владивостокъ.

Бивши руски министри въ Владивостокъ.

Амстердамъ. „Таймс“ съ научава отъ Токио, че членове на бившия кабинетъ Керенски прѣстигнали напоследѣтъ въ Владивостокъ.

ИЗЪ РОМѢНИЯ.

(Отъ нашия специаленъ кореспондентъ.)

Сенаторите Джероти, ованъ обвинението орѣцу Краля осѣдилъ и поведението на прѣстолонаследника. Въ единъ короненъ свѣтъ, когато се разисквалъ единъ ултиматумъ на централни слѣдъ примиренето. В. „Лумина“ опово по слѣдния начинъ оцетата: Свѣтътъ засѣдалъ, когато Виза прѣстолонаследникътъ и съ единъ крайно евервиранъ тонъ каза на заседающите, между които билъ и краля: отъ името на оражаващиятъ се на фронта, отъ името на майка ми и отъ мое име да не приемате уоло вилята на мъртъ. По-добри да продължава войната на живети или на смъртъ. Това менечадалъ всички и краля билъ видимо смутенъ. Прѣстолонаследника свачалъ положението и се оттеглил, а короненъ свѣтъ прѣслъ викалото съ ултиматума.

„Ренащера“ пише, че Маргилманъ билъ единъ отъ виновниците за измѣсата на Ромѣния въ войната противъ центр. сили, защото никога не се обявилъ рѣшително противъ антантата, а прѣвъ всичкото врѣме на тѣхната пропаганда ограничавалъ се да запитва, на чия страна ще бѣде побѣдата и съ това оставялъ да се развива антантската пропаганда.

Ромѣнскиятъ министъръ въ Петроградъ Диаманди е оставенъ на разположение, той бѣ единъ отъ главните агенти на антантската пропаганда въ Русия.

Министърътъ на земледѣието Гарафиди бившъ министъръ на земледѣието въ кабинета Авереску, отговаряйки на една интерпелация въ камарата заяви, че още като министъръ въ кабинета Авереску, той ималъ впечатлението, че колебливата политика на Авереску е пагубна за страната и за това съобщилъ на „Авереску“, че не може да склучи миръ при задължителни условия безъ сътрудничеството на политическите маже, останали въ окупираната територия, а на краия съобщилъ, че единствено способно да добие благоприятни условия за миръ би било правителството отставено отъ Маргилманъ и Архонъ. Националистично-антисемитската групировка на прое. Куза е прѣминала окончателно къмъ групата на генер. Авереску, като е прѣбратила издаването на своя органъ „Ново врѣме“.

Енергичната виходка на генералъ Авереску е прѣдметъ на най-разнобразни тѣкувания. Неговата интерпелация въ камарата, която свършила съ декларацията, че Букурещиятъ миръ е лошъ и неокончателенъ и ще бѣде ревизиранъ, прѣдизвикала остра реакция отъ страна на Маргилманъ. Маргилманъ разкрилъ, че Авереску искалъ да склучи съ центр. сили, безразлично какъвъ миръ, като остане вѣренъ на антантата. Сега Авереску се бори да дискредитира правителството, но ако се опита да прѣмине къмъ по-положителни дѣйствия, ще се види, че правителството бди и опиталитъ се ще се разкайватъ, завършилъ Маргилманъ.

Камарата рѣшила за днесъ по-недѣлникъ да държи тайно заседание, въ което Авереску да прѣдстави документъ съ които иска да докаже, че можалъ да склучи по добъръ миръ. Като коментира отаналото въ камарата „Лумина“ изказва подорѣнитъ, че подъ спокійната външностъ на политиката на Авереску се крие нѣкаква дѣятелностъ, основа за държавната безопасностъ, относително Добруджа. Споредъ „Ренащера“ Авереску казалъ: „Останахъ смаянъ, когато видѣхъ, че се ототли отъ рѣшенето въ прелиминарния договоръ и Добруджа отъ кондоминиумъ прѣмина въ властта на България.“

Въ Яшъ сѣ появили многобройни заболѣвания, за които лекарите сѣ съ промислили, че сѣ испанската болестъ. Правителството, обаче, съ комюнико опровергава това оцетално.

В. „Стягула“ съобщава, че депутати и сенатори — юристи ще се събератъ, за да обмислятъ въпроса за даване подъ ождъ на бившия кабинетъ.

Вѣстникътъ съобщаватъ, че въ Яшъ значителенъ брой запасни офицери сѣ отпратили протестъ орѣцу нападките изречени въ парламента противъ короната, цѣлящи да разкалятъ основите на държавата. Подписавшиятъ се изказватъ готовността си да защитятъ достойнството на Отечеството, тронътъ и династията отъ всички срдѣства и молятъ правителството и парламента да прѣдадатъ на трона рѣшенето имъ за вѣрностъ и готовността имъ да отговарятъ на всички зовъ, при който, защитавайки тронътъ защитаватъ висшите интереси на народа.

„Ренащера“ прѣдлага, щото обезщетенията на интерлираните отъ ромѣнските власти да се изплатятъ отъ имуществовата на бившите министри.

Въ камарата е внесенъ законопроектъ за свикване набора отъ 1919 г.

Отъ една блѣжава, помѣстена въ в. „Лумина“ се вижда, че декларацията, цетена отъ депутата Патрашкану въ името на повораноститѣ, привърженици на Стере, по случай разскаването ратификацията на мирния договоръ, е съдържала нѣкакви насажъ и отпосително Добруджа, който, обаче, не се появи въ букурещкѣ вѣстници. Изобщо тия вѣстници отарателно скриватъ всичко, което се говори или пише въ Молдова въ свързъ на съ Добруджа.

ИЗЪ ЧУЖБИНА.

(Б. Т. Агенция радиотелеграфа).

Фонъ Кюлманъ въ оставка.

Букурещъ. Отъ Берлинъ съобщаватъ, че държавниятъ секретаръ на външните дѣла фонъ Кюлманъ подалъ оставка, която била приета.

Берлинъ. Императорътъ прѣе оставката на фонъ Кюлманъ. Берлинските вѣстници единодушно посочватъ за заместникъ на досегашния държавенъ секретаръ на външните дѣла пълномощния министъръ въ Християния фонъ Хинце. Окончателното назначение сѣ не е станало.

Седмо заседание на съглашенския воененъ свѣтъ.

Лиопъ. Върховниятъ воененъ свѣтъ на съглашенството се сѣбра за седми пътъ въ тая сесия и разгледа подробно докладното въ присѣдствителство на Генералъ Фошъ и неговите военни съветници.

На засѣдането приохтстваха министъръ-прѣдседателтъ на Канада, Австралия, Нова-Зеландия и Нова-Земия, а тѣй сѣщо нѣколко други министри отъ владѣианата английската империя. Всички тѣ бидоха прѣдставени на свѣтъта отъ английския министъръ-прѣдседателъ г. Л. Джоржъ. Отъ името на Върховния воененъ свѣтъ г. г. Клемансо и Орландо изказаха на прѣдставителитѣ на английските владѣи благодарноститѣ на откозните народи за блѣсковитѣ заслуги извършени на бойните полета отъ войските на голѣмите английски колонии. Върховниятъ воененъ свѣтъ разгледа обстойно положението съ сдѣлѣителството на генералъ Фошъ и въ рѣшения отъ твърдѣ важенъ характеръ.

Подробности по убийството на германския посланикъ.

Москва. Революционерите отъ лѣвицата признаха, че сѣ видоими за убийството на германския пълномощенъ министъ.

За да могатъ да влѣзатъ въ дегацията при Гравъ Мирбахъ, двамата убийци сѣ опаднали отъ легитимации, че сѣ пълномощници на комюнията за борба противъ контр-революцията и поискали аудиенция отъ графа. Нѣколко врѣме слѣдъ като влѣзла при него, убийците отрѣзали отъ револверъ срдѣцу министъра, както и посолския свѣтъникъ и подпоручикъ Молеръ, слѣдъ което избѣгли презъ прозореца на отанта; намираща се въ най-долния етажъ.

Негри въ американската армия.

Хага. Тегалише Руудшауа съобщава отъ Хага, че въ намиращата се въ Франция американска войска има 190 хиляди негри, между които 650 офицери, 250 лѣкари и 34 свещеници.

Китайските фелдмаршали на работа.

Лондонъ. „Таймс“ съобщава отъ Токио, че свѣтъта на китайските фелдмаршали и адмирали приели планъ за обмѣнително длѣително на армията и флотата, а тѣй сѣщо и за увеличението на армейските състави на 126 полка.

Лондъ Джорджъ за мира.

Лондонъ. Въ една рѣчь, произнесена прѣдъ американскитѣ войски, министръ прѣдседателя Лойдъ Джорджъ заяви:

„Германия може да има всички день миръ отъ Съединенитѣ щати, Франция и Англия, ако тя приеме формулиранитѣ отъ Уйлсона мирни условия. Обаче нищо не показва, че канцлера и свѣтниците му сѫ наклонни да приематъ тия условия на американския президентъ.“

Италиански прѣувелчения.

Вина. Военното бюро на пресата съобщава, че разгласенитѣ отъ италианцитѣ пѣлнически чюса не отговарятъ на истината. Въ послѣднитѣ боеве на италианския фронтъ австро-унгарцитѣ сѫ дали само 15 хиляди пѣлнници, а не 23 хиляди, както съобщаватъ италианцитѣ.

Хроника

Лични. Прѣдседателъ на Цент. Добр. Народенъ Свѣтъ е пристигналъ въ София и е билъ приетъ отъ Министръ-Прѣдседателя.

За отвлѣчениѣ. Централниятъ Добруджански Народенъ Свѣтъ е направилъ енергични постѣпки да бѣдатъ освободени всички отвлѣчени добруджанци, задържани до сега въ Молдова по човѣшкитѣ чюлици и пѣлнничкитѣ лагери.

Линията Добричъ—Меджидие. Назначена е една специална комисиона начело на г. меджинеръ Трифоновъ, която да довърши прѣговоратъ и да приеме желѣзно-пѣтната линия Добричъ—Меджидие.

Ефтина захаръ. Германското етапно управление е доставило захаръ за въскресение въ Кюстенджанския окръгъ.

Срѣщу 20 лева златни могатъ да се получатъ отъ неговитѣ органи 20 кгр. захаръ.

Курсътъ на наполеона въ Добруджа е 120—130 лей. 100-тъ лева български банкноти се продаватъ за 106—110 лей отъ Банса Benegaia Romana. Старитѣ ромѣйски банкноти иматъ курсъ 102—103 лей, руската рубла 1.80—2 лв. Марянитѣ и кринитѣ по се търсятъ.

Конкурсъ за професори по медицина. Обявява се конкурсъ за редовни професори при слѣднитѣ катедри въ медицинския факултетъ: 1) очни болести, 2) ушни, носови и гърлени болести, 3) нервни болести и психиатрия, 4) хигиена и социална медицина, 5) военна хигиена и санитарна администрация и 6) сѣдебна медицина. Кандидатитѣ да прѣдставятъ заявленията си и документитѣ въ ректората най-късно до 20 септ. т. г.

Агентъ провокаторъ. Ромѣйскитѣ свещеникѣ и учителъ въ Кюстенджа Радулеску агитиралъ между населението въ града, че ромѣйското правителство ще изплати всички врѣди и загуби, причинени отъ ромѣйскитѣ власти и войски, само на ония добруджанци, които дадатъ декларации, че ще останатъ и въ бѣдаще ромѣйски поданици. Това е едно ново ромѣйско мошенничество.

Лѣтни отъгнѣ. Сѣдѣ падналитѣ напоослѣдѣ дѣждове земледѣлцитѣ на много мѣста въ сѣверна Добруджа сѫ прѣбрали есеннитѣ и пролѣтнитѣ си посѣви и сѫ засѣли обикновено просо, лудо просо и царевича за фуражъ.

Учебната година. Въ всички български народни първоначални училища въ сѣверна Добруджа ще се завърши на 12 юний. Идната учебна година ще започне отъ 12 юний т. г.

Износътъ отъ Украйна. Митническитѣ наредби за износъ отъ Украйна сѫ слѣднитѣ: 1) За захаръ — разрѣ-

шенне отъ М-вото на прѣхраната; 2) спиртъ — отъ акцизното вѣдомство; 3) памени вѣглища — отъ м-вото на търговията и промишлеността; 4) за храни — отъ житното бюро при м-вото на прѣхраната; 5) за домашни животни (свини, масть, месо) — отъ м-вото на прѣхраната; 6) всички вѣлнени и памучни стоки, както и оризъ, медъ, конопяни стоки, растителни масла, кожи въ сурово или въ изработено състояние, а тѣй сѣщо и конетѣ сѫ запрѣтени за износъ. М-вото на търговията въ краенъ случай може да допусне износъ на пѣком отъ тѣхъ.

Всички останали стоки могатъ свободно да се изнасятъ.

Български цигари и тютюнъ. се намиратъ въ изобилие въ сѣверна Добруджа. Продаватъ се на баснословно високи цѣни. Кутия отъ 100 цигари I качество струва 13—15 лв., а II качество 10—12 лева.

Денътъ на Стефанъ Караджа. Ще се отпразнува на 12 Августъ въ всички български села и градове въ сѣверна Добруджа. Отъ сега се приготвятъ готѣми прѣготовления за най-тържественото ма отпразнуване. Ще се отслужатъ молебени, ще се уредятъ народни манесестации и ще се дадатъ литературно-музикални мѣсоринки за Караджата.

Ученическо забавление въ Тулча. На 6 т. м. ученицитѣ и ученицитѣ отъ тулчанската народна омѣсена прогимназия дадоха литературно-музикална вечеринка въ пѣла на фонда за уреждане оркестъръ при ошната прогимназия. Всички номера бѣха изпълнени отлично. Особено впечатление направи ученическитѣ хоръ подъ диригентството на учителя при ошната прогимназия Х. Киряковъ. Накрая бѣше изпѣлена отлично отъ ученици и ученички спѣвната „Бай Ганьо на гости у Ирекека“. Публиката остана извънредно доволна.

Чистъ приходъ 1283-25 лева.

Риба. Отъ Сауновото бѣло при Исака се лови ежедневно по 3000—4000 кгр. щаранъ, сомъ, щука, платана и каракуда. Излизатъ щарани отъ 8—15 кгр. и осомове отъ 50—200 кгр. Поради сѣдане о дунавскитѣ водилонитѣ е изобилна.

БИБЛИОТЕКА „ДОБРУДЖА“

Издава Народослѣматъ ф. д. Добруджа. Издава отъ печатъ и се пускатъ въ продажба слѣднитѣ книги:

№ 1. Историческитѣ права на България върху Добруджа Миланъ Марковъ. Цѣна 2 лева.

№ 2. Добруджа и нашето възраждане. — (Културно исторически издирвания) тоъ С. Чилингировъ. Цѣна 5 лева.

№ 3. Кюстенджанското пристанище отъ Д-ръ Ив. Пенковъ. Цѣна 1-50 лева.

№ 4. Мемоара на Добруджанци, съ една фотограф. снимка, отъ Цент. Добр. Нар. Свѣтъ. Цѣна 1-50 лева.

№ 5. Ромѣйскитѣ жестокости надъ отвлѣченото добруджанско население въ Молдова, I свѣтъкъ. По официални ромѣйски документи и лични изповѣди съ една факсимиле и една фотограф. снимка. Отъ Драгомиръ Пачовъ и Данилъ В. Кацевъ. Цѣна 2-20 лева.

Всички порѣчки да се изпращатъ до библиотека Добруджа, ул. Гурко № 16. Телефонъ № 368 и дружество Курьеръ—София.

На книжари-отстъпва по споразумение. Намира се при всички вѣстникари, агенции и книжари въ Царството.

Въ Тулча — при книжарницитѣ Кр. Дончевъ и Дим. Малоскицки.

Въ Бабадагъ — въ книжарница ф. „Добруджа“.

МАРТИРОЛОГЪ

23.

НА ИЗВИТИѢ И ЗАГИНАЛИѢ ВЪ МОЛДОВА ОТВЛѢЧЕНИ ДОБРУДЖАНЦИ

№ по редъ	Име и прѣзвище на загиналия	Отъ гдѣ е родомъ	Околина	Възраст	Самойно по-ложено	Колко деца има	Занятие	На коя дата презъ 1916 г. е бѣлъ отвлѣченъ	Гдѣ с загиналъ
906	Мустафа Кючюкъ Хасановъ	с. Сѣл. Ен. Мах.	Силистренска	45	жененъ	3	коларъ	12/VIII 916	Бенетъ чифл.
907	Мано Ивановъ	"	"	48	"	6	земледѣл.	9/VIII 916 г.	Бордей
908	Васъ Жековъ	"	"	50	"	5	"	"	затвора
909	Юрданъ Иванковъ	"	"	50	"	1	грантьаръ	5/VIII 916 г.	"
910	Саликъ Фатковъ	"	"	40	"	6	земледѣлецъ	12/VIII 916 г.	Въково
911	Адилъ Вилаловъ	"	"	30	"	3	"	"	"
912	Миланъ Хасановъ	"	"	35	"	6	коларъ	"	"
913	Афузъ Юсѣпъ Хасановъ	"	"	30	"	3	ходжа	5/IX 916 г.	Дорохой
914	Исмаилъ Ходжа Османовъ	"	"	38	"	—	"	9/VIII 916 г.	Бордей
915	Мустафа х. Хасановъ	"	"	50	"	4	земледѣлецъ	"	"
916	Афузъ Руфи Насуфовъ	"	"	25	"	—	уч. вѣще.обр.	15/VIII 916	"
917	Афузъ Абѣлъ Юсѣпъ	"	"	30	"	—	ходжа	9/VIII 916 г.	"
918	Георги Продановъ	с. Черна	Мачинска	58	"	6	земледѣлецъ	16/IX 917 г.	Щефанеши
919	Георги Налбантливъ	"	"	70	"	5	"	38/XI 916 г.	Слобошия
920	Лазаръ Йордановъ	"	"	62	"	6	"	4/IX 916 г.	Щефанеши
921	Георги Великовъ	"	"	58	"	1	"	28/X 916 г.	Динжеши
922	Стоянъ Георгиевъ	"	"	71	"	5	"	"	Виволаръ
923	Йорданъ Великовъ	"	"	53	"	8	"	"	"
924	Вълчо Микалевъ	"	"	52	вдовецъ	—	"	"	"
925	Георги Недевъ	"	"	65	"	3	"	16/IX 916 г.	Щефанеши
926	Георги Димитровъ	"	"	73	жененъ	4	"	28/X 916 г.	Вранла
927	Ради Ивановъ	"	"	54	вдовецъ	5	"	16/IX 916 г.	Щефанеши
928	Иванъ Радевъ Енчевъ	"	"	58	жененъ	5	"	"	"
929	Маринъ Помаковъ	"	"	58	"	6	"	28/X 917 г.	Виволаръ
930	Никъ Радиновъ	"	"	45	"	5	"	16/IX 916 г.	Щефанеши
931	Костадинъ Димковъ	"	"	52	"	5	"	28/X 917 г.	Динжеши
932	Дончо Стояновъ	"	"	60	"	5	"	"	Виволаръ
933	Тодоръ Станевъ	"	"	63	вдовецъ	4	"	"	"
934	Петко Гарговъ	"	"	66	жененъ	5	"	16/IX 916 г.	Щефанеши
935	Иванъ Димковъ	"	"	35	—	2	"	"	Виволаръ
936	Никола Атанасовъ	"	"	58	жененъ	6	"	18/X 916 г.	"

(слѣдва)